

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) inzake het administratief beroep van 9 mei 2022 van

mr. [REDACTED]
advocate te Rotterdam
(hierna: “appellante”)

gericht tegen de beslissing van 28 maart 2022 van de raad van de orde in het arrondissement Rotterdam (hierna: “raad”). Met deze beslissing besluit de raad op grond van artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet, tot verlenging van de stage met 24 maanden.

Mrs. B.J.M. de Leest, Th.Th.L.M. Boersema en J.W. Soeteman zijn ingevolge artikel 11, eerste lid, van het Mandaatbesluit AR gezamenlijk als leden van de algemene raad bevoegd om het door appellante ingestelde administratief beroep te behandelen. Volgens het tweede lid van genoemd artikel is een van deze drie leden gemandateerd tot ondertekening van deze beslissing.

Verloop van de procedure

1. Appellante wordt op 8 juni 2018 beëdigd als advocaat. Omdat appellante 32 uur per week werkt is de stagetermijn op grond van artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet naar evenredigheid verlengd en zal eindigen op 8 maart 2022.
2. Op 1 februari 2020 treedt appellante in dienst bij het kantoor van mr. [REDACTED].
3. Tussen 30 maart 2020 en 3 oktober 2020 is appellante ziekgemeld geweest. De stage van appellante is op grond van artikel 3.4, tweede lid, onderdeel a, van de Verordening op de Advocatuur (hierna: “Voda”) van rechtswege opgeschort vanaf 30 juni 2020 tot 3 oktober 2020.
4. Vanaf september 2020 heeft appellante een buitenpatroon, te weten mr. M. Hartkoorn.
5. Appellante heeft zwangerschapsverlof tussen 3 oktober 2020 en 25 januari 2021.
6. Appellante is voorts ziekgemeld vanaf 19 april 2021 en is nog steeds arbeidsongeschikt. De stage van appellante is op grond van artikel 3.4, tweede lid, onderdeel a, van de Verordening op de Advocatuur (hierna: “Voda”) van rechtswege opgeschort vanaf 19 juli 2021 tot en met 8 maart 2022.
7. Bij brief van 28 december 2021 verzoekt appellante aan de raad om haar stage op grond van artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet, met 12 maanden te verlengen gerekend vanaf de datum dat appellante haar werkzaamheden hervat.
8. Appellante verzoekt bij brief van 8 januari 2022 om een verlenging van haar stage van 24 maanden. Dit verzoekt zet appellante per e-mail van 11 februari 2022 om in een verzoek tot verlenging van 24 maanden in het geval de raad haar verzoek om afgifte van de stageverklaring afwijst.

Beslissing 202569

9. Bij brief van 13 januari 2022 verzoekt appellante om afgifte van de stageverklaring.
10. Bij e-mail van 28 maart 2022 van mr. [REDACTED], secretaris van de raad, aan appellante, besluit de raad dat geen aanleiding bestaat om de stageverklaring van appellante te weigeren, anders dan vanwege het niet beschikken over voldoende praktijkervaring. De raad besluit derhalve tot verlenging van de stageperiode van appellante met maximaal 24 maanden (hierna: "het bestreden besluit").
11. Bij brief van 9 mei 2022, verzonden per e-mail van dezelfde datum, stelt appellante pro forma administratief beroep in tegen het bestreden besluit.
12. Op 11 mei 2022 bevestigt de algemene raad aan appellante de ontvangst van het administratief beroepschrift en stelt de algemene raad appellante in de gelegenheid de gronden van het administratief beroep uiterlijk 8 juni 2022 in te dienen.
13. Bij brief van 8 juni 2022, verzonden per e-mail van dezelfde datum, dient appellante de gronden van het administratief beroep in.
14. Bij brief van 9 juni 2022, verzonden per e-mail van dezelfde datum, verzoekt de algemene raad aan de raad uiterlijk 23 juni 2022 een verweerschrift in te dienen.
15. Bij brief van 17 juni 2022, verzonden per e-mail van dezelfde datum aan appellante en de raad, worden partijen uitgenodigd voor een hoorzitting op 19 september 2022.
16. Bij e-mail van 23 juni 2022 verzoekt de raad uitstel te verlenen voor het indienen van het verweerschrift. Dit uitstel wordt bij e-mail van 23 juni 2022 gehonoreerd.
17. Bij brief van 7 juli 2022, verzonden per e-mail van dezelfde datum, dient de raad het verweerschrift inzake het administratief beroep van appellante in.
18. Bij e-mail van 11 juli 2022 wordt de ontvangst van het verweerschrift bevestigd.
19. Bij e-mail van 17 juli 2022 verzoekt mr. [REDACTED], voorheen werkgever van appellante, om uitstel van de hoorzitting tot na 1 oktober 2022 in verband met een lopende ontbindingsprocedure bij de rechtbank. In zijn e-mail geeft mr. [REDACTED] aan dat de arbeidsovereenkomst van appellante bij uitspraak van 1 juli 2022 is geëindigd, maar dat zij tot 1 oktober 2022 hoger beroep tegen deze beslissing in kan stellen.
20. Zowel de raad als appellante stemmen in met een uitstel van de hoorzitting tot na 1 oktober 2022. Partijen gaan akkoord met uitstel van de beslistermijn tot 7 november 2022.
21. Bij brief van 22 augustus 2022, verzonden per e-mail van dezelfde datum aan appellante en de raad, worden partijen uitgenodigd voor een hoorzitting op 27 oktober 2022.
22. Op 27 oktober 2022 zijn appellante en de raad gehoord door de algemene raad in aanwezigheid van de heer [REDACTED], griffier. De raad heeft zich laten vertegenwoordigen door [REDACTED], lid van de raad, en [REDACTED], adjunct-secretaris.

Beslissing 202569**Standpunt van appellant**

23. In het administratief beroepschrift van 9 mei 2022, aangevuld met gronden op 8 juni 2022, draagt appellante de volgende beroepsgronden aan.
24. Volgens appellante heeft de raad het motiveringsbeginsel, opgenomen in artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: "Awb"), geschonden.
25. In het bestreden besluit zijn volgens appellante niet tot onvoldoende de door haar aangevoerde argumenten over het beschikken over voldoende praktijkervaring, het behalen van de beroepsopleiding en het behalen van voldoende opleidingspunten, meegewogen.
26. De raad heeft in het bestreden besluit haar beslissing over het verstrekken van de stageverklaring enkel gekeken naar de periodes waarin appellante geen patroon had en ziekgemeld was. Dit is volgens appellante niet in lijn met de wijze waarop volgens vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie uitspraak van 14 oktober 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BK0122) beoordeeld dient te worden of een stageverklaring kan worden afgegeven. Door de lange periodes van afwezigheid meent de raad te kunnen stellen dat appellante kwalitatief niet heeft voldaan aan het opdoen van voldoende praktijkervaring.
27. De raad heeft onvoldoende rekening gehouden met de positieve verklaring van de patroon van appellante, mr. [REDACTED].
28. In de verlenging van de stage wordt een afwezigheidsperiode wegens zwangerschaps- en bevallingsverlof meegenomen, terwijl deze periode buiten beschouwing had moeten worden gelaten.
29. Volgens appellante heeft de raad geen zorgvuldige belangenafweging gemaakt. De raad stelt in het bestreden besluit dat geen aanleiding bestaat om de stageverklaring te weigeren, maar besluit vervolgens tot het verlengen van de stage met 24 maanden. De raad heeft voorts geen onderzoek gedaan naar de ervaring van appellante.
30. Ter zitting heeft appellante toegelicht dat zij primair beroep instelt tegen het niet afgeven van de stageverklaring en subsidiair beroep instelt tegen de inhoud van het besluit door haar stage met 24 maanden te verlengen. Volgens appellant gaat de raad in het besluit er onterecht vanuit dat appellante nog 14 maanden stage zou moeten lopen, terwijl dit volgens appellante 9 maanden zouden moeten zijn.

Standpunt van de raad

31. Volgens de raad moet bij het einde van de reguliere stagetermijn beoordeeld worden of een stageverklaring kan worden afgegeven of dat de stage moet worden verlengd, indien sprake is van onvoldoende praktijkervaring. De raad is van oordeel dat appellante gedurende een groot deel van de stage feitelijk geen werkzaamheden heeft kunnen uitoefenen als advocaat en daarom onvoldoende praktijkervaring heeft opgedaan. Daarom besluit de raad tot verlenging van de stageperiode.

Beslissing 202569

32. De raad heeft in het voordeel van appellante besloten. Als de raad, gegeven de onvoldoende praktijkervaring, had besloten tot weigering van de stageverklaring, dan zou dit hebben geleid tot uitschrijving van appellante van het tableau op grond van artikel 8c, eerste lid, onderdeel c, sub 1, van de Advocatenwet. Met de verlenging krijgt appellante de kans om de stage succesvol af te ronden.
33. De raad meent dat bijna een derde van de totale stagetijd, te weten 14 van de 45 maanden, opgeschort is geweest. Een fulltime stageperiode bedraagt drie jaren. De raad is daarom van oordeel dat appellante zowel kwantitatief als kwalitatief gezien onvoldoende praktijkervaring heeft kunnen opdoen.
34. De raad heeft met appellante meegedacht in oplossingen, bijvoorbeeld door appellante te adviseren zich tijdelijk te laten uitschrijven, zodat zij zich, op het moment dat zij weer volledig arbeidsgeschikt is, opnieuw kon inschrijven. Als appellante geschrapt zou worden, zou het opnieuw inschrijven moeilijker zijn geweest.

Relevante regelgeving

35. Ingevolge artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet, dient elke advocaat verplicht gedurende de eerste drie jaar waarin hij is ingeschreven als stagiaire de praktijk uit te oefenen onder begeleiding van een patroon en bij deze kantoor te houden. Ingevolge het tweede lid wordt de duur van de stage naar evenredigheid verlengd voor stagiaires die in deeltijd werkzaam zijn.
36. Ingevolge artikel 9b, vijfde lid, van de Advocatenwet verstrekt de raad een verklaring aan de stagiaire die met gunstig gevolg de stage voltooit.
37. Ingevolge artikel 9b, zesde lid, van de Advocatenwet, kan administratief beroep worden ingesteld tegen het verlengen van de duur van de stage of tegen het weigeren een stageverklaring te verstrekken.
38. Ingevolge artikel 3.2 van de Voda krijgt de stagiaire de stageverklaring op het moment waarop de stageperiode is verstreken, de stagiaire beschikt over het certificaat beroepsleiding, de stagiaire voldoet aan het bepaalde in artikel 3.9 en artikel 3.10, eerste lid, en de raad van oordeel is dat de stagiaire over voldoende praktijkervaring beschikt.
39. Ingevolge artikel 3.4, tweede lid, van de Voda, wordt de stage van rechtswege opgeschort indien de stagiaire de praktijk meer dan drie maanden niet uitoefent, tenzij dit het gevolg is van wettelijk zwangerschaps- of bevallingsverlof (onderdeel a) of indien de stagiaire geen patroon heeft of de praktijk niet onder zijn begeleiding uitoefent (onderdeel b).

Behandeling van het administratief beroepOntvankelijkheid

40. Alvorens kan worden ingegaan op de inhoud van het administratief beroepschrift moet worden beoordeeld of appellante ontvankelijk is in haar beroep. Appellant is direct

Beslissing 202569

belanghebbende bij het administratief beroep. Het administratief beroep is tijdig ingediend. Van beletselen voor ontvankelijkheid van het administratief beroep is niet gebleken. De algemene raad gaat derhalve over tot de inhoudelijke behandeling van het administratief beroep.

Inhoudelijke overwegingen

41. In geschil is de vraag of het bestreden besluit tot verlenging van de stageperiode met 24 maanden is gemotiveerd en zorgvuldig is genomen.

Ten aanzien van de motivering

42. De algemene raad stelt vast dat de stage van appellante meerdere periodes opgeschort is geweest. Vanaf 8 juli 2020 is de toenmalig patroon van appellante, mr. [REDACTED], gestopt met het patronaat. Op dat moment was appellante vanaf 30 maart 2020 ziekgemeld, waardoor de stageperiode vanaf 30 juni 2020 reeds is opgeschort. Vanaf 3 oktober 2020 tot en met 25 januari 2021 heeft appellante zwangerschaps- en bevallingsverlof genoten. Vervolgens is appellante ziekgemeld geweest vanaf 19 april 2021.
43. De algemene raad gaat op basis van bovenstaande uit van een opschorting van de stageperiode van 3 maanden en 3 dagen (de periode van 30 juni 2020 tot 3 oktober 2020) en een opschorting van de stageperiode van 10 maanden en 18 dagen (de periode van 19 april 2021 tot en met 8 maart 2022). Deze laatste datum hanteert de algemene raad omdat dit de oorspronkelijke einddatum van de stage was. Uit artikel 3.4, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Voda volgt dat de wachttijd maar eenmaal gedurende de stage kan worden toegepast. Naar het oordeel van de algemene raad dient de periode van zwangerschaps- en bevallingsverlof op grond van artikel 3.4, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Voda, niet te worden meegerekend. Dat betekent dat, uitgaande van een stageperiode van drie jaren, de eerste mogelijkheid om een stageverklaring aan te vragen ontstaat nadat appellante nog een periode van 13 maanden en 21 dagen stage heeft gelopen.
44. Elke advocaat is verplicht gedurende de eerste drie jaar waarin de advocaat als zodanig is ingeschreven als stagiaire de praktijk uit te oefenen onder begeleiding van een andere advocaat, te weten de patroon, en bij deze kantoor te houden, aldus artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet. De periode van drie jaar geldt voor de advocaat die in voltijd werkzaam is. Voor stagiaires die in deeltijd werkzaam zijn, zoals appellante, wordt de duur van de stage naar evenredigheid verlengd, aldus het tweede lid van artikel 9b van de Advocatenwet. In geval van appellante komt dit, gelet op haar 32-urige werkweek, neer op een verlenging van 9 maanden.
45. Appellante heeft op een totaal van 45 maanden stageperiode (8 juni 2018 tot en met 8 maart 2022) de praktijk gedurende 13 maanden en 21 dagen niet kunnen uitoefenen wegens ziekte dan wel het ontbreken van een patroon en gedurende 3 maanden en 22 dagen niet kunnen uitoefenen wegens zwangerschaps- en bevallingsverlof.
46. Het komt de algemene raad dan ook begrijpelijk voor dat de raad heeft beslist tot een verlenging van de stageperiode. De algemene raad is met de raad van oordeel dat appellante in deze periode niet heeft voldaan aan de kwantitatieve voorwaarden voor het

Beslissing 202569

verstrekken van de stageverklaring en onvoldoende praktijkervaring heeft opgedaan. De raad heeft hierin een discretionaire bevoegdheid.

47. De algemene raad vindt de verlenging van maximaal 24 maanden redelijk. Op grond van artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet kan de stageperiode maximaal 72 maanden duren. De stage van appellante kan daarom met nog 27 maanden verlengd worden. De raad heeft overwogen de stageperiode te verlengen met de periode van afwezigheid (de raad stelt 14 maanden 4 dagen, waar de algemene raad stelt dat het gaat om 13 maanden en 21 dagen). Appellante is echter nog steeds arbeidsongeschikt en op 21 december 2021 was de verwachting dat appellante niet binnen zes maanden volledig aan het werk zou kunnen, zo blijkt uit een e-mail van appellante van 11 januari 2022. Aangezien de arbeidsongeschiktheid tot op heden voortduurt, bestaat de verwachting dat appellante meer tijd nodig zal hebben dan (afgerond) 14 maanden. De raad heeft daarom gekozen voor een verlenging van maximaal 24 maanden, waarbij appellante ook op een eerder moment kan verzoeken om verstrekking van de stageverklaring.
48. Deze verlenging is in lijn met verzoeken die appellante heeft gedaan op 8 januari 2022 en 11 januari 2022, waarbij appellante heeft verzocht om een verlenging van haar stageperiode met 24 maanden, in het geval de raad besluit tot afwijzing van de stageverklaring. Ook haar patroon heeft hiervoor gepleit.
49. Naar het oordeel van de algemene raad heeft de raad in het bestreden besluit voldoende gemotiveerd waarom is overgegaan tot een verlenging van de stageperiode met maximaal 24 maanden. Hoewel de raad van een iets andere opschortingsperiode is uitgegaan dan de algemene raad, wordt dit gebrek op grond van artikel 6:22 van de Awb gepasseerd, nu beide periodes afgerond 14 maanden zijn en appellante door dit gebrek niet is benadeeld.

Ten aanzien van de zorgvuldigheid

50. De algemene raad begrijpt uit het bestreden besluit dat de raad niet over is gegaan tot het weigeren van de stageverklaring, maar in plaats daarvan aanleiding heeft gezien om de stage te verlengen. De raad heeft hiertoe besloten in het voordeel van appellante.
51. Het weigeren van de stageverklaring en het niet geven van een verlenging van de stageperiode zou er toe hebben geleid dat appellante op grond van artikel 8c, eerste lid, aanhef en onderdeel c, aanhef en onder 1, van de Advocatenwet, zou worden geschrapt van het tableau. Op grond van artikel 8c, tweede lid, van de Advocatenwet zou appellante dan kunnen verzoeken om opnieuw gedurende een tijdvak van drie jaar voorwaardelijk als advocaat te worden ingeschreven, maar kan dit verzoek slechts worden ingediend na drie jaar.
52. De raad heeft in plaats daarvan de stageperiode van appellante verlengd, zodat zij gedurende 24 maanden alsnog voldoende praktijkervaring kan opdoen en om de stageverklaring kan verzoeken. Daarmee is de periode dat appellante mogelijk haar advocaat-stage kan voltooien aanzienlijk korter dan in het geval appellante van het tableau zou worden geschrapt.
53. De raad heeft daarnaast appellante meermaals in overweging gegeven zichzelf te laten schrappen, zodat zij zich, als zij weer volledig hersteld is, opnieuw kan inschrijven en de

Beslissing 202569

stage kan hervatten. In het geval dat appellante zichzelf zou uitschrijven is de periode dat appellante mogelijk haar advocaat-stage kan voltooien ook korter dan in het geval appellante van het tableau zou worden geschrapt.

54. Het is de algemene raad dan ook gebleken dat de raad het beste met appellante voor heeft en heeft getracht om een oplossing te vinden, die gunstig is voor appellante. Zeker nu appellante zelf in haar e-mails van 8 januari 2022 en 11 januari 2022 heeft verzocht om een stageverlenging van 24 maanden, is het verdedigbaar dat de raad hiertoe heeft besloten. Volgens de algemene raad is dan ook niet gebleken van een onzorgvuldig genomen besluit.

Conclusie

55. Met inachtneming van de overgelegde stukken en de daarop door appellante en de raad gegeven mondelinge toelichting, verklaart de algemene raad het administratief beroep van appellante ongegrond.

Beslissing

De algemene raad verklaart het administratief beroep van appellante ongegrond en houdt het besluit van 28 maart 2022 in stand. Voor een proceskostenvergoeding bestaat geen aanleiding.

Aldus gedaan te Den Haag op 1 november 2022

Overeenkomstig het namens de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten genomen besluit,

Voor deze,

mr. J.W. Soeteman
lid algemene raad

Tegen deze beslissing kunnen appellanten binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.

Bijlage: verslag van de hoorzitting van 27 oktober 2022.